

Annerveenschekanaal, 16 oktober 2019

Aan Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
ter attentie van gedeputeerde mw. Anne-Marie Spierings

- verzenden per e-mail naar haar secretaresse via KvNiftrik@brabant.nl

In afschrift aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

- verzenden per e-mail naar de griffier via statengriffie@brabant.nl

Onderwerp: Windpark Karolinapolder - ondersteuning omwonenden en proces energietransitie

Geachte Gedeputeerde,

Met deze brief wil de NLVOW eerst en vooral haar expertise en ervaring aan u aanbieden, in het lastige dossier Windpark Karolinapark. De inhoud van dit schrijven wordt ondersteund door en ten volle onderschreven door het Comité Dinteloord tegen MEGAmolens en de Vereniging Werkgroep Behoud Leefbaarheid Dinteloord.

Inleiding – positionering NLVOW

De NLVOW is een vereniging die opkomt voor de belangen van (toekomstige) omwonenden van windparken, maar inmiddels ook voor omwonenden van andere vormen van duurzame energie opwekking (zon, geothermie, etc.), die gevolgen hebben voor de directe leefomgeving van de omwonenden (leden van de NLVOW). De NLVOW neemt geen standpunt in ten aanzien van welke vorm van duurzame energie dan ook. Het kader is de democratische besluitvorming hieromtrent. De NLVOW zal zich inzetten om te komen tot een zo goed mogelijk proces en inpassing van het duurzame energie project met daarbij vooropgesteld: het belang van de omwonenden.

Het NLVOW Handboek annex Toolkit Omgevingsparticipatie

Met als ondertitel 'lessen uit de praktijk; van weerstand en confrontatie naar acceptatie en coöperatie', bieden wij u hierbij ons handboek 'Omgevingsparticipatie bij windenergie op land' aan **als bijlage** (omvang circa 6,5 MB), dat wij in overleg met het ministerie van EZK (destijds EZ) hebben opgesteld naar aanleiding van onze ervaring bij windenergieprojecten.

Bij sommige projecten wordt, óók door overheden, de in dit handboek voorgestelde werkwijze toegepast. Hiermee wordt de omgeving (**de omwonenden**) nadrukkelijk betrokken bij het proces en de besluitvorming waarmee een belangrijke stap wordt gezet naar acceptatie van het besluit. De volgorde van het proces, het doorlopen van de verschillende stappen en het toepassen van de verschillende mogelijkheden voor het betrekken/organiseren van de omwonenden zijn hierbij van belang.

Bij diverse projecten wordt er nu gewerkt met dialogotafels in de vorm van een **Omgevingsraad**. De NLVOW ondersteunt hierbij zowel het proces om dit goed te organiseren en te begeleiden als de ondersteuning van de omwonenden. Die omwonenden zijn nl. meestal de enige 'niet-professionals' aan tafel.

Inzet van de NLVOW

Op dit moment begeleidt en ondersteunt de NLVOW 9 omgevingsraden in geheel Nederland.

Korthedshalve verwijst ik naar onderstaande lijst van projecten waarbij de NLVOW is betrokken. In de provincie Noord-Brabant gaat het dan bijv. om Windpark Elzenburg-De Geer (in de gemeente Oss) en het project Duurzame Polder (tussen Oss en Den Bosch; hier ondersteunen we in deze fase de dorpsraden). Een gemeente waar we dit proces breder toepassen (opgave duurzame energie) is de gemeente Hardenberg. Bij deze gemeente heeft de gemeenteraad besloten geheel volgens ons handboek te willen werken.

Aanbod van de NLVOW

Wij zetten graag onze expertise en ervaring in om ook in de provincie Noord-Brabant tot een goed en voor de omwonenden acceptabel proces te komen, in dit geval met name rond het beoogde Windpark Karolinapolder. Voor meer informatie is de heer Rob Smits uw aanspreekpunt; bereikbaar via e-mail rob.smits@nlvow.nl en telefonisch via zijn mobiele nummer: 06 – 23 94 35 51. Indien gewenst kan ik aansluiten bij het overleg voor nadere informatie en het delen van ervaring. Elk project en omgeving vereist toch weer maatwerk.

Middels onderstaande lijst van projecten kunt u nagaan waar de NLVOW zoal bij betrokken is. Voor een nadere toelichting of een afspraak kunt u mij altijd benaderen.

Vriendelijke groet,

(w.g.) Rob Rietveld
Directeur NLVOW
M 06- 46 37 50 95

+++++

Projecten:

Angerlo: Ondersteuning omwonenden/leden

Apeldoorn: Actief betrokken bij WP bij Beekbergsehoek, nu bij integrale ontwikkeling in de gemeente

Arnhem: Windpark langs de Pleij-route. Leden ondersteund bij het overleg in een KBG en advies uitgebracht

Barneveld: Ondersteunen omwonenden/leden bij proces

Bergen (L.): In reactie op een plan van de windunie, samen met bewonersgroep een brede informatieavond georganiseerd

Beuningen: Ondersteuning omwonenden/leden en deelname 4-tal informatieavonden uitleg proces gem. Beuningen

Borne: Ondersteuning omwonenden/leden bij windpark Raedthuys samen met lokale agrariër. Deelname presentatieavond

Bronckhorst: Op verzoek van omwonenden/leden ingesproken bij behandeling in gemeenteraad

Burgervlotbrug: Op verzoek van omwonenden en nieuwe exploitant (Windcentrale) bemiddeld over afspraken en compensatie

Coevorden: Bij twee projecten proces en omwonenden (bewonersplatform) begeleid voor het maken van afspraken

Culemborg: In overleg met omwonenden/leden en ontwikkelende partijen: opzetten van proces van Omgevingsraad met bewonersplatform

Den Bommel/GO: Betrokken bij ontwikkeling op GO, overleg en advies bewoners en verzorgen informatieavond

Den Bosch: Ondersteunen omwonenden/leden, actiegroep en verzorgen presentatie Windpark De Rietvelden

Dinteloord: Ondersteunen omwonenden leden bij proces upgrade bestaand windpark

Drentse Veenkoloniën: Windpark DMOM overleg bestuurslagen, diverse contacten media, opzet Omgevingsraad Oostermoer

Dronten: op diverse plaatsen ondersteuning omwonenden/leden. Deels nieuwe WP maar ook Upgrade oude parken

Oss-Den Bosch: Ontwikkeling Duurzame Polder tussen Oss en Den Bosch. Ondersteuning actiegroep en dorpsraden in proces

Eefde/Zutphen: Ondersteuning actiegroep, opzet Omgevingsraad met bewonersplatform

Emmen: Samen met de NMF-Drenthe organiseren en uitvoeren proces "Windkracht3" voor keuze en voorwaarden windparken

Geldermalsen: Ondersteuning omwonenden en actiegroep, verzorgen presentaties informatieavonden

't Goy (Houten): Ondersteuning actiegroep en omwonenden/leden, verzorgen presentatie/informatieavond

Hardenberg: Plannen windpark omgezet naar doelstelling duurzaam. Opzet Omgevingsraad met bewonersplatform voor verdere uitwerking

Cornwerd (Fr.): Begeleiding omwonenden en ondersteunen proces Omgevingsraad Windpark Nij Hiddem Houw

Hoevense Polder: Verzorgen presentatie en ondersteunen omwonenden Windpark Eneco; deelname KRO "de Monitor"

Houten: Ondersteuning en bemiddeling rond windpark Eneco.

Kamperland: Hulp bij zienswijze en inspraak bestemmingsplan

Korendijk: Ondersteunen en begeleiden bewonersdelegatie overleg ontwikkelaar, ondersteunen actiegroep en informatiebijeenkomst voor gemeenteraad

Maurik: Ondersteuning actiegroep en omwonenden/leden

Markelo: Verzorgen presentatie informatieavond, ondersteunen actiegroep

Medemblik: ondersteunen omwonenden en proces (Omgevingsraad en bewonersplatform) windpark West Frisia

Meeden/N33: Diverse contacten en activiteiten

Netterden: Ondersteuning en begeleiding omwonenden/leden

Nijmegen/Reeth: Ondersteunen omwonenden/leden in contacten ontwikkelaars en gemeente

Geervliet/Heenvliet: Ondersteunen actiegroep en omwonenden via Omgevingsraad en Bewonersplatform Windpark Hartelbrug II (R'dam)

Maarheeze: Ondersteuning omwonenden/leden bij mogelijke komst windpark

Montfoort: Ondersteunen omwonenden/leden en inspreken gemeenteraad

Nissewaard/Spijkenisse: Ondersteunen proces (gemeente) en omwonenden Windpark Hartel Oost

Noord-Holland: Diverse kleinere projecten. Inspreken provincie t.b.v. verordening windenergie

Oirlosche Peel: Ondersteunen omwonenden/leden

Oss/Berghem: Ondersteunen proces en begeleiden omwonenden: Omgevingsraad en bewonersplatform Windpark Elzenburg-De Geer

Oss/Ravenstein: Ondersteunen actiegroep en omwonenden/leden bij plannen komst windpark

Oudeschip: Ondersteuning omwonenden/leden

Oude Tonge: Ondersteuning omwonenden/leden in proces en bij juridische ondersteuning

Utrecht/Rijnsburg: Deelname bijeenkomsten en ondersteunen omwonenden/leden bij proces

Roosendaal/Kruisland: Ondersteunen actiegroep en omwonenden/leden

Roosteren/Sittard/Itteren: Ondersteunen actiegroep en omwonenden/leden bij windpark langs de Maas

Rotterdam: Inbreng en deelname bij Leidraad windenergie Rotterdam, invulling VRM en Rotterdam Klimaatakkoord

Stadskanaal: Begeleiden omwonenden ten aanzien van Windpark Oostermoer: ondersteuning omwonenden bij grootschalig zonnepark

Uppel: Ondersteuning omwonenden/leden

Valkenswaard: Ondersteunen actiegroep en omwonenden komst WP, verzorgen presentatie informatieavond

Veghel: Ondersteunen en begeleiden omwonenden

Venlo: Ondersteunen omwonenden/leden in proces rond komst windpark

Vianen: Ondersteunen omwonenden en inspreken gemeenteraad Windpark Altena

Vianen: Ondersteunen omwonenden/leden windpark Zijderveld

Westeinde (NH): Ondersteunen omwonenden upgrade windpark nabij gas-locatie

Wieringermeer: Begeleiden proces en ondersteunen omwonenden in Omgevingsraad en Bewonersplatform

Wijchen: Samen met dorpsverenigingen opstellen gedragscode windenergie

Zaltbommel: Ondersteunen omwonenden, inspreken gemeente en overleg ontwikkelaar

Zevenaar: Ondersteunen omwonenden/leden bij proces

Zwijndrecht: Ondersteunen omwonenden en verzorgen presentatie informatieavond